

उत्तराखण्ड-संस्कृत-विश्वविद्यालयः, हरिद्वारम्

ज्योतिष एवं वास्तुविभागः

(राष्ट्रीयशिक्षानीति: 2020 (NEP 2020) इत्याधारितः द्विवर्षीय आचार्यपाठ्यक्रमः)

(द्विवर्षीय आचार्यप्रथमसत्रम्)

कक्षा - आचार्यः (द्विवर्षीयः) प्रथमवर्षम्

सत्रार्द्धम् – प्रथमम्

विषयः-फलितज्योतिषम्

पूर्णाङ्काः:-75+25=100

पत्रम्-DSCC -01

श्रेयोङ्कः(क्रेडिट)-04

	पाठ्यग्रन्थः - भारतीयकुण्डलीविज्ञानम्	अङ्कः
इकाई	पाठ्यांशः	
1	पञ्चाङ्गपरिचयः, इष्टकालसाधनम्, अभीष्टस्थानस्य सूर्योदयसाधनम्, चालनम्, ग्रहस्पष्टीकरणम्	15
2	भयात-भभोगसाधनम्, चन्द्रस्पष्टीकरणम्, अयनांशज्ञानम्, पलभाज्ञानम्, चरखण्डसाधनम् लंकोदयमानानि, स्वोदयमानानि	15
3	लग्नसाधनम्, नतसाधनम्, दशमलग्नसाधनम्, ससन्धिद्वादशभावसाधनम्।	15
4	विंशोपकबलज्ञानम्, षडवर्गसाधनम्,	15
5	अष्टकवर्गसाधनम्, आयुर्दायविचारः	15
	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	25

आन्तरिकमूल्याङ्कनस्याङ्काः -

1. आन्तरिकमूल्याङ्कनम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः 10
2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्चा अङ्काः 5
3. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धञ्च अङ्काः 5
4. उपस्थितिः

75% = 1 अङ्कः। 76% - 80% = 2 अङ्कौ।

81% - 85% = 3 अङ्काः। 86% - 90% = 4 अङ्काः।

91% तः अधिकम् = 5 अङ्काः।

सहायकग्रन्थः – भारतीय कुण्डली विज्ञानम् – हिम्मतलाल मीठालाल ओझा

कक्षा - आचार्य: (द्विवर्षीय:)

सत्रार्द्धम् - प्रथमम्

विषय: - फलितज्योतिषम्

पूर्णाङ्काः:-75+25=100

पत्रम्-DSCC -02

श्रेयोऽङ्कः(क्रेडिट)-04

	पाठ्यग्रन्थः-बृहत्संहिता	अङ्कः
इकाई	पाठ्यांशः	
1	उपनयनाध्यायः, साम्बत्सरसूत्राध्यायः, आदित्यचाराध्यायः।	15
2	चन्द्रचाराध्यायः, राहुचाराध्यायः, भौमाचाराध्यायः।	15
3	बुधचाराध्यायः, बृहस्पतिचाराध्यायः।	15
4	शुक्रचाराध्यायः, शनैश्चाराध्यायः।	15
5	केतुचाराध्यायः, अगस्त्यचाराध्यायः।	15
6	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	25

आन्तरिकमूल्याङ्कनस्याङ्काः -

1. आन्तरिकमूल्याङ्कनम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः 10

1. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्चा अङ्काः 5

2. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धञ्च अङ्काः 5

3. उपस्थितिः

75% = 1 अङ्कः। 76% - 80% = 2 अङ्कौ।

81% - 85% = 3 अङ्काः। 86% - 90% = 4 अङ्काः।

91% तः अधिकम् = 5 अङ्काः।

सहायकग्रन्थः - बृहत्संहिता - चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी

कक्षा - आचार्य: (द्विवर्षीय:)

सत्रार्द्धम् -प्रथमम्

विषय: - फलितज्योतिषम्

पूर्णाङ्कः:-75+25=100

पत्रम्-DSE -01

श्रेयोङ्कः:(क्रेडिट)-04

	पाठ्यग्रन्थ:-फलदीपिका (5-14 अध्यायाः)	अङ्कः
इकाई	पाठ्यांशः	
1	व्यवसाये धनप्रदग्रहाः, दशमेशस्य नवांशैः कर्मविचारः, कर्मणः स्तरः, सफलाः पञ्चमहापुरुषयोगाः, सुनफादियोगाः, वेशिवास्युभयचारियोगाः, कर्तरियोगफलम्, सफलाः महाभाग्यादियोगाः, सफलाः वसुमानादियोगाः, मालादियोगाः, सरस्वतीयोगाः, श्रीकण्ठादियोगाः, महायोगादियोगाः, काहल-पर्वत-शंख-संख्या -अधियोगाः, अन्ययोगाः, सफला अशुभयोगाः।	15
2	उच्चग्रहवशाद् राजयोगः, दिग्बलीग्रहाद् राजयोगः, वर्गोत्तमलग्नचन्द्राभ्यां राजयोगौः, एकग्रहवशाद् राजयोगः, अन्यराजयोगाः, नीचभङ्गराजयोगः, नवग्रहाणां द्वादशभावगतफलम्, भावतुल्यग्रहः पूर्णफलदायकः, लग्नचन्द्रयोः राशिफलम्, नीचादिस्थितिवशाद् ग्रहफलम्।	15
3	सप्तमभावस्यसिद्धान्तः, सप्तमभावस्य विभिन्नयोगाः, पत्युः कुण्डल्यां स्त्रियः राशेर्ज्ञानम्, विवाहस्य दिक्कालयोश्च ज्ञानम्, स्त्रियः मृत्युकालः,	15

	स्त्रियः व्यक्तित्वनिर्णयः, अशुभयोगाः, सन्तानहीनता स्त्रीरोगाश्च, त्रिंशदशवशात् स्त्रीस्वभावपरिज्ञानम्, स्त्रीजन्मनक्षत्रात् फलम्।	
4	गर्भाधानविचारः, सन्तानप्राप्तेर्योगाः, संतानबाधायोगाः, पञ्चमस्थपापग्रहः, पुत्रकारकः, प्रयत्नेन सन्तानप्राप्तिः, द्वितीयविवाहेन पुत्रयोगः, पुत्रपुत्रीनिर्णयः, संतानसंख्याविचारः, शुक्राणुविचारः, सन्तानतिथिस्फुटः, दोषनिवारणस्योपायाः, सन्तानोत्पत्तेः कालः, आधानलग्नात् सन्तानजन्म ज्ञानम्।	15
5	आयुषो महत्त्वम्, जन्मकालस्य निर्णयः, आयुः साधनम्, आयुषः भेदाः, दिनरोगविषघटीदिनमृत्युविचारः, चन्द्रलग्नयोः मृत्युभागः, सामान्यमृत्युर्योगाः, आयुर्निर्णये विशिष्टप्रकाराः, केन्द्रस्थाष्टमेशविचारः, शनिगोचरात् मृत्युकालनिर्धारणम्, गोचरवशाद् मृत्युर्योगाः, बलिष्ठलग्नेशः दोषनिवारकः, रोगसन्दर्भे विचारणीय-ग्रहाः, ग्रहाणां रोग कारकत्वम्, रोगयोगाः, मृत्युकारणनिर्णयः, ग्रहवशाद् मृत्युकारणज्ञानम्, राशिनां रोगाः, पूर्वपरजन्मविचारः।	15
6	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	25

आन्तरिकमूल्याङ्कनस्याङ्काः -

1. आन्तरिकमूल्याङ्कनम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः 10
2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्चा अङ्काः 5
3. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धञ्च अङ्काः 5
4. उपस्थितिः

75% = 1 अङ्कः। 76% - 80% = 2 अङ्कौ।

81% - 85% = 3 अङ्काः। 86% - 90% = 4 अङ्काः।

91% तः अधिकम् = 5 अङ्काः।

सहायकग्रन्थः - फलदीपिका – चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी

कक्षा - आचार्यः (द्विवर्षीयः)

सत्रार्द्धम् - प्रथमम्

विषयः - फलितज्योतिषम्

पूर्णाङ्काः:-75+25=100

पत्रम्-DSE -02

श्रेयोऽङ्कः(क्रेडिट)-04

	पाठ्यग्रन्थः-नरपतिजयचर्यास्वरोदयः	अङ्काः
इकाई	पाठ्यांशः	
1	शास्त्रसंग्रहाध्यायः, स्वरशास्त्रस्य प्रधानता, स्वरबलप्रसंशा, चतुरशीतिचक्राणि, यन्त्रमन्त्रौषधबलम्, ज्योतिषाङ्गम्, मात्रादिस्वराध्यायः(मात्रास्वरतः योगस्वरपर्यन्तः)।	15
2	द्वादशवार्षिकादिस्वरादिस्वराध्यायः (द्वादशवार्षिकस्वरतः सर्वतोभद्रचक्रपर्यन्तः), द्वादशवार्षिक-अयन-ऋतु-मास-पक्ष-तिथि-घट्यादिस्वराणाः।	15
3	द्वादशाब्दादीनामन्तरोदयः, बालाद्यवस्थाफलम्, तिथिवारनक्षत्रस्वरचक्रम्, दिक्स्वरचक्रम्, सर्वतोभद्रचक्रम्।	15
4	पाठ्यग्रन्थः-सामुद्रिकरहस्यम् मानवनखशिखादिवर्णनम्, प्रमदालक्षणानि, शशकपद्मिन्यादितुर्यपुरुषस्त्रीणां लक्षणानि।	15
5	जातकाभरणोक्तराजयोगादिफलम्, ग्रन्थान्तरोक्तपुण्यादिरेखाफलम्, अन्यन्यरेखाफलम्, योगावली, वर्षशुभाशुभत्वज्ञानम्।	15
6	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	25

आन्तरिकमूल्याङ्कनस्याङ्काः -

1.आन्तरिकमूल्याङ्कनम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः 10

2.शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्चा अङ्काः 5

3.शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धञ्च अङ्काः 5

4.उपस्थितिः 75% = 1अङ्कः। 76% - 80% = 2 अङ्कौ।

81% - 85% = 3 अङ्काः। 86% - 90% = 4 अङ्काः। 91% तः अधिकम् = 5 अङ्काः।

सहायकग्रन्थः - नरपतिजयचर्यास्वरोदयः - चौखम्बा विद्याभवन प्रकाशन, वाराणसी

पूर्णाङ्काः:-100

श्रेयोऽङ्कः(क्रेडिट) - 6

कक्षा - आचार्यः (द्विवर्षीयः)

सत्रार्द्धम् -प्रथमम्

विषयः - फलितज्योतिषम्

पत्रम्- IAPC-01 (रिसर्च प्रोजेक्ट / लघुशोधप्रबन्धः)

(द्वितीयसत्रम्)

कक्षा - आचार्य: (द्विवर्षीयः)

सत्रार्द्धम् -द्वितीयम्

विषयः - फलितज्योतिषम्

पूर्णाङ्काः:-75+25=100

पत्रम्-DSCC -03

श्रेयोङ्कः(क्रेडिट)-04

	पाठ्यग्रन्थः - भारतीयकुण्डलीविज्ञानम् (तृतीयचतुर्थभागौ)	अङ्काः
इकाई	पाठ्यांशः	
1	वर्षप्रवेशसाधनम्, तिथिसाधनम्, चालनम्, वर्षप्रवेशकालिक- ग्रहस्पष्टीकरणम्, चन्द्रस्पष्टीकरणम्, लग्नसाधनम्, दशमलग्नसाधनम्, ससन्धिद्वादशभावसाधनम्, विंशोपकबलम् ।	15
2	ग्रहाणामुच्चनीचविचारः, हृदाचक्रम्, द्रेष्काणबलम्, नवांशबलम्, पञ्चवर्गीबलसाधनम्, ताजिकमतेन ग्रहाणां दृष्टिविचारः, ताजिकमतेन तात्कालिकग्रहमैत्रीचक्रम्, मुन्था साधनम्, हर्षबलसाधनम्, पञ्चाधिकारिणः वर्षेशनिर्णयश्च, दिसांशविचारः।	15
3	षोडशयोगानां नामानि, इत्थशालयोगः, मुशरिफयोगः, नक्तयोगः, नक्तयोगस्योदाहरणम्, अन्ययोगानां साधारणपरिचयः ।	15
4	सहमानयनम् (पुण्य-गुरु-यश-विद्या), त्रिपताकीचक्रम्, मुद्वादशासाधनम्। मुद्वादशाचक्रम्,	15
5	पाठ्यांशदशासाधनम्, सारणीद्वारालग्नसाधनम्, साम्पातिककालविधिना लग्नानयनम्, सारणीद्वाराविंशोत्तरीदशासाधनम्।	15
6	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	25

आन्तरिकमूल्याङ्कनस्याङ्काः -

1.आन्तरिकमूल्याङ्कनम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः 10

2.शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्चा अङ्काः 5

3.शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धञ्च अङ्काः 5

4.उपस्थितिः 75% = 1अङ्कः। 76% - 80% = 2 अङ्कौ।

81% - 85% = 3 अङ्काः। 86% - 90% = 4 अङ्काः।

91% तः अधिकम् = 5 अङ्काः।

सहायकग्रन्थः – ताजिकनीलकण्ठी – चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी

कक्षा - आचार्य: (द्विवर्षीय:)

सत्रार्द्धम् -द्वितीयम्

विषय: - फलितज्योतिषम्

पूर्णाङ्काः:-75+25=100

पत्रम्-DSCC -04

श्रेयोऽङ्कः(क्रेडिट)-04

	पाठ्यग्रन्थ:-बृहत्संहिता	अङ्काः
इकाई	पाठ्यांशः	
1	गर्भलक्षणाध्यायः, गर्भधारणाध्यायः, प्रवर्षणाध्यायः।	15
2	रोहणीयोगाध्यायः, स्वातियोगाध्यायः।	15
3	आषाढीयोगाध्यायः, वातचक्राध्यायः, सद्योवर्षणाध्यायः।	15
4	कुसुमलताध्यायः, संध्यालक्षण-दिग्दाहलक्षणाध्यायः।	15
5	भूकम्पलक्षणाध्याय उल्कालक्षणाध्यायश्च।	15
6	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	25

आन्तरिकमूल्याङ्कनस्याङ्काः -

1.आन्तरिकमूल्याङ्कनम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः 10

2.शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्चा अङ्काः 5

3.शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धञ्च अङ्काः 5

4.उपस्थितिः

75% = 1अङ्कः।

76% - 80% = 2 अङ्कौ।

81% - 85% = 3 अङ्काः।

86% - 90% = 4 अङ्काः।

91% तः अधिकम् = 5 अङ्काः।

सहायकग्रन्थः - बृहत्संहिता – चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी

कक्षा - आचार्य: (द्विवर्षीय:)

सत्रार्द्धम् -द्वितीयम्

विषय: - फलितज्योतिषम्

पूर्णाङ्काः:-75+25=100

पत्रम्-DSE – 03

श्रेयोङ्कः(क्रेडिट)-04

पाठ्यग्रन्थ:-	फलदीपिका(15-21 अध्यायाः)	अङ्काः
इकाई	पाठ्यांशः	
1	भावविचारस्य सामान्यनियमाः, विशेषनियमः, भावनाशयोगाः, त्रिकगतग्रहाः, भावपोषक-नाशकग्रहाः, भावनाशकदशान्तर्दशा, लग्नेशस्य शुभत्वविचारः, ग्रहेभ्यः विचारणीयविषयाः।	15
2	भावकारकाः, भावविचारस्यान्तसिद्धान्ताः, लग्नेशस्य विशेषविचारः, अधिष्ठितराशीनां बलविचारः, पञ्चविधसम्बन्धः, भावेशानां फलविचारः, भावफलप्राप्तिकालः।	15
3	मृत्युकालविचारः, पित्रोः मृत्युकालः, सुतनिधनकालनिर्णयः, स्वमृत्युकालनिर्णयः, मृत्युमासदिननिर्णयः, ग्रहाणां युतिविचारः, चन्द्रदृष्टिफलम्, नवांशानुसारेण चन्द्रदृष्टिः, विंशोत्तरीदशाज्ञानम्, विंशोत्तरीवशात्, सौरमानविचारः, दशाफलज्ञानम्, विविधभावेशानां दशाफलम्।	15
4	सुस्थ-दुस्थभावेशानां दशाफलस्य विषयनियमाः, कष्टकारकदशाः, राज्यकारकदशा, शुक्रदशाफलविचारे, विशिष्टनियमः, अशुभग्रहदशान्तर्दशाफलनिर्धारणम्, फलनिर्धारणे राशीनां महत्त्वम्।	15
5	सुखप्रदकालखण्डस्य निर्णयः, लग्नात् गोचरविचारः, गोचरात् सूर्यचन्द्रयोः दशाफलनिर्णयः, राहुदशायाः, फलविचारः, मारकदशानिर्णयः, पाराशरीयदशानियमः, आरोही-अवरोहीदशा, दशागोचरयोः समन्वयः, सफलमन्तर्दशासाधनम्।	15
6	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	25

आन्तरिकमूल्याङ्कनस्याङ्काः -

1.आन्तरिकमूल्याङ्कनम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः 10

2.शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्चा अङ्काः 5

3.शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धञ्च अङ्काः 5

4.उपस्थितिः 75% = 1 अङ्कः। 76% - 80% = 2 अङ्कौ। 81% - 85% = 3 अङ्काः। 86% - 90% =

4 अङ्काः। 91% तः अधिकम् = 5 अङ्काः।

सहायकग्रन्थः - फलदीपिका – चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी

कक्षा - आचार्य: (द्विवर्षीय:)

सत्रार्द्धम् -द्वितीयम्

विषय: - फलितज्योतिषम्

पूर्णाङ्कः:-75+25=100

पत्रम्-DSE -04

श्रेयोङ्कः(क्रेडिट)-04

	पाठ्यग्रन्थौ- 1. स्वशास्त्रस्येतिहासः, 2. वेदाङ्गेतिहासः	अङ्कः
इकाई	पाठ्यांशः	
1	ज्योतिषशास्त्रस्योद्भवः विकासक्रमश्च। प्राग्वैदिकवैदिककाले ज्योतिषस्य स्वरूपम्, वेदाङ्गत्वेन ज्योतिषम्।	15
2	ज्योतिषशास्त्रविषये वेदाङ्गज्योतिषम्, पुराणेषु ज्योतिषम्, महाभारते ज्योतिषम्। ज्योतिषस्य सिद्धान्तस्कन्धः, होरास्कन्धः।	15
3	ज्योतिषस्य संहितास्कन्धः, विशिष्टज्योतिर्विदां परिचयश्च।	15
4	शिक्षा, उपनिषत्काले शिक्षा, व्यासशिक्षा, पाणिनीय-शिक्षा, याज्ञवल्क्य-शिक्षा, कात्यायनीशिक्षा, वासिष्ठीशिक्षा।	15
5	कल्पः, कृष्णयजुर्वेदीय-कल्पसूत्राणि, शुक्लयजुर्वेदीय-कल्पसूत्राणि, सामवेदीकल्पसूत्राणि, अथर्ववेदीयकल्पसूत्राणि। व्याकरणम्, निरुक्तम्। छन्दः ज्योतिषम्।	15
6	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	25

आन्तरिकमूल्याङ्कनस्याङ्काः -

1.आन्तरिकमूल्याङ्कनम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः 10

2.शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्चा अङ्काः 5

3.शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धञ्च अङ्काः 5

4.उपस्थितिः 75% = 1अङ्कः। 76% - 80% = 2 अङ्कौ।

81% - 85% = 3 अङ्काः। 86% - 90% = 4 अङ्काः। 91% तः अधिकम् = 5 अङ्काः।

सहायकग्रन्थौ – भारतीयज्योतिषशास्त्रेतिहासः/ वेदाङ्गेतिहासः – चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी

पूर्णाङ्कः 100

कक्षा - आचार्य: (द्विवर्षीय:)

श्रेयोङ्कः(क्रेडिट) - 06

सत्रार्द्धम् -द्वितीयम्

विषयः – फलितज्योतिषम्

पत्रम्- IAPC-02(रिसर्च प्रोजेक्ट / लघुशोधप्रबन्धः)

(तृतीयसत्रम्)
कक्षा – आचार्यः (द्विवर्षीयः)

सत्रार्द्धम्-तृतीयम्
विषयः – फलित ज्योतिषम्

पूर्णाङ्काः:-75+25=100

पत्रम् - DSCC-05

श्रेयोऽङ्कः(क्रेडिट)-04

	पाठ्यग्रन्थः-सूर्यसिद्धान्तः (आदितः त्रिप्रश्नाधिकारः)	अङ्कः
इकाई	पाठ्यांशः	
1	मध्यमाधिकारः-मङ्गलाचरणम्, मयस्य वरोपलब्धिः, कालपरिभाषा, चान्द्रसौरमानम्, देवासुरमानम्, महायुगमानम्, कृतादियुगमानम्, मनुमानम्, कल्पमानम्, ब्राह्ममानम्, सृष्टिकालः, ग्रहाणां प्रागुत्पत्तिः, ग्रहगतौ न्यूनाधिकत्वम्, भगणपरिभाषा, युगे ग्रहभगणाः, भगणोपपत्तिः, भभ्रमाः, सावनादिविषयः, युगे चान्द्रमासाः अधिमासाश्च, अवम-सावनपरिभाषा।	15
2	मध्यमाधिकारः-अहर्गणानयनम्, मध्यमग्रहानयनम्, कृतयुगान्ते ग्रहध्रुवाः, भूव्यासपरिधिः, रेखादेशः, रेखादेशस्वदेशान्तरज्ञानम्, वारप्रवृत्तिः, इष्टग्रहसाधनम्, ग्रहपरमशरांशाः।	15
3	स्पष्टाधिकारः-मध्यस्पष्टग्रहयोर्भेदे कारणम्, गत्यन्तरे हेत्वन्तरम्, उच्चापकर्षणम्, पातापकर्षणम्, अष्टधागतिः, गतौ वैशिष्ट्यम्, स्फुटीकरणप्रशंसा।	15
4	स्पष्टाधिकारः-ज्यापिण्डसाधनम्, ज्यापिण्डाः, उत्क्रमज्यापिण्डसाधनम्, उत्क्रमज्यापिण्डाः, इष्टक्रान्तिसाधनम्, केन्द्रं भुजकोटिज्ये च, इष्टज्यासाधनम्, इष्टचापानयनम्, मन्दपरिधयः, शीघ्रपरिधयः, मन्दफलसाधनम्, शीघ्रफलसाधनम्, भुजान्तरम्, तिथि-भ-योग-साधनम्, करणानि।	15
5	त्रिप्रश्नाधिकारः-स्फुटदिज्ञानम्, भास्करीयं दिज्ञानम्, इष्टच्छायाग्रज्ञानम्, छाया-कर्णानयनम्, अयनांशसाधनम्, अयनांशसंस्कारः, पलभा,	15

	लम्बांशाक्षांशौ, मध्यच्छायातो रविसाधनम्, अक्षक्रान्तिभ्यां मध्यनतांशच्छायाच्छायाकर्णाः, मध्यभुजः, सममण्डलेऽर्के छायाज्ञानम्, दृज्या, छायाकर्णौ, छायातो नतकाल, भाभ्रममार्गज्ञानम्, राशीनां निरक्षोदयसाधनम्, लग्नानयनम्, दशमलग्नसाधनम्, लग्नार्काभ्यामिष्ट-कालः।	
6	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	25

आन्तरिकमूल्याङ्कनस्याङ्काः -

1. आन्तरिकमूल्याङ्कनम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः 10
2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्चा अङ्काः 5
3. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धञ्च अङ्काः 5
4. उपस्थितिः
 - 75% = 1 अङ्कः।
 - 76% - 80% = 2 अङ्कौ।
 - 81% - 85% = 3 अङ्काः।
 - 86% - 90% = 4 अङ्काः।
 - 91% तः अधिकम् = 5 अङ्काः।

सहायकग्रन्थः – सूर्यसिद्धान्तः – चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन वाराणसी

कक्षा – आचार्यः (द्विवर्षीयः)

सत्रार्द्धम्-तृतीयम्

विषयः – फलित ज्योतिषम्

पूर्णाङ्कः:-75+25=100

पत्रम्-DSCC-06

श्रेयोऽङ्कः(क्रेडिट)-04

	पाठ्यग्रन्थः-जातकपारिजातः (१-४ अध्यायः)	अङ्कः
इकाई	पाठ्यांशः	
1	राशिशीलाध्यायः-राशीनां संज्ञा, कालपुरुषाङ्गे, राशिन्यासः, राशीनां स्वरूपम्, राशीनां विभिन्नसंज्ञाः, दशवर्गनिरूपणम्, पारिजातादिदशवर्गाः, भावानां नामानि, भावानां केन्द्रादिसंज्ञा, राशीनां शुभाशुभगाः।	15
2	ग्रहाणां स्वरूपगुणभेदाध्यायः-ग्रहाणां कालात्मकत्वादिनिरूपणम्, ग्रहाणामुपग्रहाः, कालाद्युपग्रहज्ञानचक्रम्, ग्रहाणां बाल्याद्यवस्थाननिरूपणम्, ग्रहाणां रत्नानि, ग्रहाणां कक्षाप्रदर्शनम्, ग्रहाणां षड्बलसाधनम्, पञ्चधामैत्रीविचारः।	15
3	वियोनिजन्माध्यायः-वियोनिजन्मज्ञानप्रकारः, निषेकविधिः, षट्क्लीवयोगाः, यमलादियोगाः, सर्पवेष्टितजन्मयोगाः, पितुः परोक्षे जन्मयोगाः, परजातजन्मयोगाः।	15
4	अरिष्टाध्यायः-आयुषां भेदाः, सद्योरिष्टयोगाः, पित्रादीनामरिष्टयोगाः, सगर्भायाः मरणम्, वर्षमध्ये मरणम्।	15
5	अन्यारिष्टयोगाः, अरिष्टभङ्गयोगाः, अल्पायुर्योगाः, मध्यमायुर्योगाः, पूर्णायुर्योगाः, अमितायुर्योगाः, युगान्तायुर्योगाः।	15
6	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	25

आन्तरिकमूल्याङ्कनस्याङ्काः -

1.आन्तरिकमूल्याङ्कनम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः 10

2.शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्चा अङ्काः 5

3.शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धञ्च अङ्काः 5

4.उपस्थितिः 75% = 1अङ्कः। 76% - 80% = 2 अङ्कौ।

81% - 85% = 3 अङ्काः। 86% - 90% = 4 अङ्काः। 91% तः अधिकम् = 5 अङ्काः।

सहायकग्रन्थः – जातकपारिजातः – चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन वाराणसी

कक्षा- आचार्य: (द्विवर्षीय:)

सत्रार्द्धम्- तृतीयम्

विषय: – फलित ज्योतिषम्

पूर्णाङ्काः:-75+25=100

पत्रम्-DSE-05

श्रेयोऽङ्कः(क्रेडिट)-04

	पाठ्यग्रन्थ:-बृहत्पाराशरहोराशास्त्रम्	अङ्कः
इकाई	पाठ्यांशः	
1	षोडशवर्गाध्यायः, वर्गविवेकाध्यायः, पदाध्यायः।	15
2	उपपदाध्यायः, अर्गलाध्यायः, कारकाध्यायः।	15
3	कारकांशफलाध्यायः, योगकारकाध्यायः।	15
4	आयुर्दायाध्यायः मारकाध्यायः।	15
5	दशाध्यायः, विशेषनक्षत्रदशाध्यायः।	15
6	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	25

आन्तरिकमूल्याङ्कनस्याङ्काः -

- 1.आन्तरिकमूल्याङ्कनम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः 10
- 2.शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्चा अङ्काः 5
- 3.शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धञ्च अङ्काः 5
- 4.उपस्थितिः

75% = 1 अङ्कः।

76% - 80% = 2 अङ्कौ।

81% - 85% = 3 अङ्काः।

86% - 90% = 4 अङ्काः।

91% तः अधिकम् = 5 अङ्काः।

सहायकग्रन्थः – बृहत्पाराशरहोराशास्त्रम् – चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन वाराणसी

कक्षा- आचार्य: (द्विवर्षीय:)

सत्रार्द्धम्-तृतीयम्

विषय: – फलितज्योतिषम्

पूर्णाङ्कः:-75+25=100

पत्रम्-DSE-06

श्रेयोङ्कः(क्रेडिट)-04

	पाठ्यग्रन्थः-प्रश्नमार्गः (आदितो दशमोऽध्यायपर्यन्तम्)	अङ्कः
इकाई	पाठ्यांशः	
1	प्रथमोऽध्यायः, द्वितीयोऽध्यायः।	15
2	तृतीयोऽध्यायः, चतुर्थोऽध्यायः।	15
3	पञ्चमोऽध्यायः, षष्ठोऽध्यायः।	15
4	सप्तमोऽध्यायः, अष्टमोऽध्यायः।	15
5	नवमोऽध्यायः, दशमोऽध्यायः।	15
6	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	25

आन्तरिकमूल्याङ्कनस्याङ्काः -

1.आन्तरिकमूल्याङ्कनम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः 10

2.शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्चा अङ्काः 5

3.शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धञ्च अङ्काः 5

4.उपस्थितिः

75% = 1अङ्कः। 76% - 80% = 2 अङ्कौ।

81% - 85% = 3 अङ्काः। 86% - 90% = 4 अङ्काः।

91% तः अधिकम् = 5 अङ्काः।

सहायकग्रन्थः – प्रश्नमार्गः (पूर्वार्द्धभागः) – चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन वाराणसी

पूर्णाङ्कः - 100

श्रेयोङ्कः(क्रेडिट) - 6

कक्षा- आचार्य: (द्विवर्षीय:)

सत्रार्द्धम्-तृतीयम्

विषयः – फलितज्योतिषम्

पत्रम्- IAPC -03 शोध प्रोजेक्ट /लघुशोधप्रबन्धः

(चतुर्थसत्रम्)

कक्षा- आचार्य: (द्विवर्षीय:)

सत्रार्द्धम्- चतुर्थम्

विषय: – फलितज्योतिषम्

पूर्णाङ्काः:-75+25=100

पत्रम्-DSCC-07

श्रेयोऽङ्कः(क्रेडिट)-04

	पाठ्यग्रन्थः-सूर्यसिद्धान्तः (चन्द्रग्रहणाधिकारतः समाप्तिपर्यन्तः)	अङ्कः
इकाई	पाठ्यांशः	
1	चन्द्रग्रहणाधिकारः।	15
2	सूर्यग्रहणाधिकारः, छेद्यकाधिकारः।	15
3	ग्रहयुत्यधिकारः, भग्रहयुत्यधिकारः, उदयास्ताधिकारः	15
4	चन्द्रश्रृङ्गोन्नत्यधिकारः, पाताधिकारः, भूगोलाद्यायः।	15
5	ज्योतिषोपनिषदध्यायः, मानाध्यायः।	15
6	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	25

आन्तरिकमूल्याङ्कनस्याङ्काः -

1. आन्तरिकमूल्याङ्कनम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः 10
2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्चा अङ्काः 5
3. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धञ्च अङ्काः 5
4. उपस्थितिः

75% = 1 अङ्कः।

76% - 80% = 2 अङ्कौ।

81% - 85% = 3 अङ्काः।

86% - 90% = 4 अङ्काः।

91% तः अधिकम् = 5 अङ्काः।

सहायकग्रन्थः –सूर्यसिद्धान्तः – चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन वाराणसी

कक्षा- आचार्यः (द्विवर्षीयः)

सत्रार्द्धम्-चतुर्थम्

विषयः – फलितज्योतिषम्

पूर्णाङ्काः:-75+25=100

पत्रम्-DSCC-08

श्रेयोऽङ्कः(क्रेडिट)-04

एकम्	पाठ्यग्रन्थः-जातकपारिजातः (5-7 एवं 10 अध्यायाः)	अङ्कः
इकाई	पाठ्यांशः	
1	आयुर्दायाध्यायः-निसर्गाद्यायुः कथनम्, निसर्गायुषो वर्षाणि, पिण्डायुषः,स्पष्टीकरणम्, आयुषो हरणम्, व्ययादिहरणम्, क्रूरोदयहरणम्, षड्विधायुर्हरणम्, आयुषः स्पष्टीकरणम्, नानाजातीयमायुः, छिद्रग्रहाः।	15
2	जातकभङ्गाध्यायः-जातकभङ्गपरिभाषा, राजभङ्गाः, भिक्षुयोगः, रेकायोगाः, दरिद्रयोगाः, प्रेष्ययोगः, अङ्गहीनयोगाः, अन्यरोगयोगाः, रोगयोगानां वर्णनम्।	15
3	राजयोगाध्यायः-राजयोगाः, राजाधिराजयोगाः, विविधराजयोगभेदाः, पञ्चमहापुरुषयोगाः,चन्द्राधियोगः, लग्नाधियोगः, सुनफादियोगाः, शकटयोगः।	15
4	गजकेसरीयोगः, अमलायोगः, वेशिवाशि-उभयचरीयोगाः, पर्वत-काहल-मालिका-चामर-शंख-भेरी-मृदङ्ग-श्रीनाथ-लक्ष्मी-पारिजात-कलानिधि-अंशावतारादिराजयोगाः, नाभसयोगाः।	15
5	अष्टवर्गाध्यायः-ग्रहाणां शुभबिन्दुसंख्याः, ग्रहाणामष्टकवर्गाः, प्रस्तराष्टकम्, त्रिकोणशोधनम्, एकाधिपत्यशोधनम्, अष्टकवर्गादायुः, साधनम्, समुदायाष्टकवर्गाः, योगवशादायुः प्रमाणम्, शुद्धाष्टकवर्गायुः, गणितागतायुषः पाकस्थितिः।	15
6	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	25

आन्तरिकमूल्याङ्कनस्याङ्काः -

- 1.आन्तरिकमूल्याङ्कनम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः 10
- 2.शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्चा अङ्काः 5
- 3.शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धञ्च अङ्काः 5
- 4.उपस्थितिः 75% = 1अङ्कः। 76% - 80% = 2 अङ्कौ।
81% - 85% = 3 अङ्काः। 86% - 90% = 4 अङ्काः।
91% तः अधिकम् = 5 अङ्काः।

सहायकग्रन्थः – जातकपारिजातः – चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन वाराणसी

कक्षा- आचार्य: (द्विवर्षीय:)

सत्रार्द्धम्-चतुर्थम्

विषय: – फलितज्योतिषम्

पूर्णाङ्काः:-75+25=100

पत्रम्-DSE-07

श्रेयोङ्कः(क्रेडिट)-04

	पाठ्यग्रन्थौ-1. लघुपाराशरी 2. पञ्चस्वराः	अङ्काः
इकाई	पाठ्यांशः	
1	1. लघुपाराशरी - संज्ञाध्यायः, भावाध्यायः	15
2	राजयोगाध्यायः, आयुर्दायाध्यायः,	15
3	दशाफलाध्यायः मिश्रफलाध्यायः	15
4	2. पञ्चस्वराः - त्रिपातकीचक्रविचाराध्यायः-त्रिपाताकिचक्रस्थापनम्, त्रिपाताकिचक्रे अंकस्थापनम्, त्रिपाताकिचक्रे ग्रहस्थापनम्, ग्रहाणां सौम्यक्रूरताकथनम्, दण्डेशनिर्णयः, शुभदण्डेशफलम्, अशुभदण्डेशफलम्, दिवादण्डेशानयनम्, रात्रिदण्डेशानयनम्।	15
5	आयुर्दायविचाराध्यायः-आयुर्दायविचारः, वर्षेशविधिः, केतुपाताकिचक्रनिर्माणम्, केतुपातक्यां वर्षफलविषयकं शुभाशुभत्वम्, अन्तर्दशानयनम्, प्रत्यन्तर्दशानयनम्, गुरुकुण्डलीनिर्माणम्, गुरुकुण्डल्यां, शुभाशुभवर्षफलम्। पञ्चस्वराणां फलविचाराध्यायः-पञ्चस्वराणां क्रमः, पञ्चस्वराणां फलम्, तिथिनक्षत्रराशिफलम्, संवत्सरं स्वरम्, संवत्सरस्वराणां फलानि, वर्षगणितसाधनम्, कर्मादिकाष्टसाधनम्, जलादिकाष्टसाधनम्।	15
6	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	25

आन्तरिकमूल्याङ्कनस्याङ्काः -

1. आन्तरिकमूल्याङ्कनम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः 10
2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्चा अङ्काः 5
3. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धञ्च अङ्काः 5
4. उपस्थितिः 75% = 1 अङ्कः। 76% - 80% = 2 अङ्कौ।

81% - 85% = 3 अङ्काः। 86% - 90% = 4 अङ्काः 91% तः अधिकम् = 5 अङ्काः।

सहायकग्रन्थौ –लघुपाराशरी/ पञ्चस्वराः – चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन वाराणसी

कक्षा- आचार्य: (द्विवर्षीय:)

सत्रार्द्धम्-चतुर्थम्

विषय: – फलितज्योतिषम्

पूर्णाङ्काः:-75+25=100

पत्रम्-DSE-08

श्रेयोङ्कः:(क्रेडिट)-04

	पाठ्यग्रन्थ:- विश्वकर्मप्रकाशः	अङ्कः
इकाई	पाठ्यंशः	
1	भूम्यादिलक्षणाध्यायः, समगृहादिनिर्माणाध्यायः	15
2	गृहवास्तुकालर्णयाध्यायः, गृहनिर्माणाध्यायः	15
3	शिलान्यासाध्यायः, प्रसादनिर्माणाध्यायः	15
4	द्वारनिर्माणाध्यायः, जलाशयाध्यायः	15
5	नवगृहप्रवेशाध्यायः, शल्यनिर्णयाध्यायः	15
6	आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	25

आन्तरिकमूल्याङ्कनस्याङ्काः -

1.आन्तरिकमूल्याङ्कनम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः 10

2.शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्चा अङ्काः 5

3.शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धञ्च अङ्काः 5

4.उपस्थितिः

75% = 1अङ्कः। 76% - 80% = 2 अङ्कौ।

81% - 85% = 3 अङ्काः। 86% - 90% = 4 अङ्काः।

91% तः अधिकम् = 5 अङ्काः।

सहायकग्रन्थः – विश्वकर्मप्रकाशः – चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन वाराणसी

पूर्णाङ्काः:-100

श्रेयोङ्कः:(क्रेडिट) - 6

कक्षा- आचार्य: (द्विवर्षीय:)

सत्रार्द्धम्-चतुर्थम्

विषय: – फलितज्योतिषम्

पत्रम्-IAPC-04 शोध प्रोजेक्ट /लघुशोधप्रबन्धः